

Investigation of the Level and correlates of Happiness among the Students of Qom University of Medical Sciences in 2017, (Iran)

Meysam Hosseini Amiri^{*1} , Mohammad Abbasi¹

¹Spiritual Health Research Center, Qom University of Medical Sciences, Qom, Iran.

***Corresponding Author:**
Meysam Hosseini Amiri;
Spiritual Health Research Center, Qom University of Medical Sciences, Qom, Iran.

Email:
mahoseini@muq.ac.ir

Received: 12 May, 2018
Accepted: 6 Sep, 2018

Abstract

Background and Objectives: There is some evidence that happiness may be affected by the cognition under the influence of physical and social environment of a person's habitat. The purpose of this study was to assess the level and correlates of happiness among paramedical, nursing and midwifery students of Qom University of Medical Sciences.

Methods: This descriptive cross-sectional study was conducted on 343 eligible students of paramedicine, nursing and midwifery schools of Qom University of Medical Sciences in 2017. The subjects were entered into the study through multistage random sampling method. The data were collected using demographic and Oxford Happiness questionnaires. Data were analyzed using independent t-test, one-way analysis of variance, and Pearson and Spearman correlation tests.

Results: The mean score of happiness was obtained 38.5 ± 13.3 for paramedical students and 36.2 ± 16.7 for nursing and midwifery students. According to the result of independent t-test, there were significant differences between the score of happiness and marital status, age, and educational level ($p < 0.05$). Also, the result of one-way ANOVA showed a significant difference between score of happiness and students' education major ($p = 0.003$). According to the result of Pearson test, there was a direct and significant correlation between age and happiness score of the students ($r = 0.146$, $p = 0.007$).

Conclusion: The results of the present research revealed that paramedical, nursing and midwifery students of Qom University of Medical Sciences had an acceptable level of happiness. The variables of age, gender, educational grade, and major, were also known as the correlates of happiness.

Keywords: Happiness; Premedical students; Nursing; Midwifery.

بررسی سطح و عوامل مرتبط با شادمانی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی قم، سال ۱۳۹۶

میثم حسینی امیری*^{id}، محمد عباسی^{id}

چکیده

زمینه و هدف: شواهدی وجود دارد مبنی بر اینکه شادمانی می تواند تحت تأثیر شناختی قرار گیرد که متأثر از محیط اجتماعی و فیزیکی محل زندگی فرد است. این مطالعه با هدف بررسی عوامل مؤثر بر شادمانی دانشجویان پیراپزشکی، پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی قم صورت گرفت.

روش بررسی: این مطالعه به روش توصیفی - مقطعی بر روی ۳۴۳ دانشجوی واجد شرایط دانشکده‌های پیراپزشکی، پرستاری و مامایی قم در سال ۱۳۹۶ انجام شد. نمونه‌ها به صورت تصادفی چند مرحله‌ای وارد مطالعه شدند. اطلاعات با استفاده از پرسشنامه‌های دموگرافیک و شادمانی آکسفورد جمع‌آوری شد. داده‌ها به کمک آزمون‌های تی مستقل، آنالیز واریانس یک‌طرفه، همبستگی پیرسون و اسپیرمن تجزیه و تحلیل شدند.

یافته‌ها: میانگین نمره شادمانی دانشجویان پیراپزشکی، $38/5 \pm 13/3$ و دانشجویان پرستاری و مامایی، $36/2 \pm 16/7$ به دست آمد. براساس نتایج آزمون تی مستقل، تفاوت آماری معنی‌داری بین نمره شادمانی، وضعیت تأهل، سن و مقطع تحصیلی وجود داشت ($p < 0/05$). همچنین نتیجه آزمون آنالیز واریانس یک‌طرفه، تفاوت آماری معنی‌داری را بین نمره شادمانی و نوع رشته تحصیلی دانشجویان نشان داد ($p = 0/003$). طبق آزمون پیرسون، رابطه خطی مستقیم و معنی‌داری بین سن و نمره شادمانی دانشجویان وجود داشت ($r = 0/146$, $p = 0/007$).

نتیجه‌گیری: نتایج پژوهش حاضر نشان داد دانشجویان پیراپزشکی، پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی قم، از سطح شادمانی قابل‌قبولی برخوردارند. همچنین متغیرهایی همچون سن، جنس، مقطع و رشته تحصیلی به‌عنوان عوامل مرتبط با شادمانی شناخته شدند.

کلید واژه‌ها: شادمانی؛ دانشجویان پیراپزشکی؛ دانشجویان پرستاری؛ مامایی.

مرکز تحقیقات سلامت معنوی، دانشگاه علوم پزشکی قم، قم، ایران.

*نویسنده مسئول مکاتبات:

میثم حسینی امیری؛ مرکز تحقیقات سلامت معنوی، دانشگاه علوم پزشکی قم، قم، ایران.

آدرس پست الکترونیکی:

mahoseini@muq.ac.ir

تاریخ دریافت: ۹۷/۲/۲۲

تاریخ پذیرش: ۹۷/۶/۱۵

لطفاً به این مقاله به‌صورت زیر استناد نمایید:

Hosseini Amiri M, Abbasi M. Investigation of the level and correlates of happiness among the students of Qom University of Medical Sciences in 2017, (Iran). Qom Univ Med Sci J 2018;12(9):58-65. [Full Text in Persian]

با توجه به یکسان نبودن عوامل مؤثر بر میزان شادمانی افراد در فرهنگ‌های متفاوت (۱۳)، اهمیت نقش دانشجویان در آینده کشور و تأثیر شادمانی بر جوانب مختلف زندگی آن‌ها؛ پژوهش حاضر با هدف بررسی عوامل مؤثر بر شادمانی دانشجویان پیراپزشکی، پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی قم صورت گرفت.

روش بررسی

مطالعه حاضر به روش توصیفی - مقطعی بر روی تمامی دانشجویان دانشکده پرستاری، مامایی و پیراپزشکی دانشگاه علوم پزشکی قم در سال ۱۳۹۶ انجام شد. حجم نمونه شامل ۳۴۳ نفر از دانشجویان واجد شرایط بود که به‌طور تصادفی چندمرحله‌ای، بین تمامی ورودی‌های مربوط به هر رشته، چند ورودی انتخاب شد، سپس از بین دانشجویان هر ورودی و رشته مورد نظر، حجم نمونه لازم به‌صورت تصادفی تعیین گردید. حجم نمونه با توجه به میزان شادمانی در مطالعات مشابه ($S=14/3$) (۸) و طبق فرمول زیر با در نظر گرفتن میزان دقت ۱/۵ و ضریب اطمینان ۹۵٪ محاسبه شد.

$$N = \frac{\left(Z_{1-\frac{\alpha}{2}}\right)^2 (S)^2}{(d)^2}$$

معیارهای ورود به مطالعه عبارت بودند از: تمایل به شرکت در مطالعه، نداشتن سابقه مصرف داروهای مؤثر بر روان، عدم ابتلا اعضای درجه یک خانواده به بیماری‌های مزمن و لاعلاج یا معلولیت جسمی، ذهنی، روانی و نداشتن سابقه عوامل مرتبط با ناراحتی روانی (مرگ نزدیکان، طلاق، تصادفات شدید و فرد معتاد در خانواده) در طی ۶ ماه گذشته.

پس از تأیید کمیته اخلاق دانشگاه علوم پزشکی قم (به شماره IR.MUQ.REC.1396.42)، با مراجعه پژوهشگر به دانشکده‌های پیراپزشکی و پرستاری مامایی دانشگاه علوم پزشکی قم، عمل نمونه‌گیری انجام شد. در ادامه، ابتدا واحدهای پژوهش، پرسشنامه مشخصات فردی (شامل: سن، جنس، وضعیت تأهل، رشته تحصیلی، مقطع تحصیلی، معدل تحصیلی و وضعیت مسکن) را تکمیل کردند، سپس سطح شادمانی آن‌ها با استفاده از پرسشنامه شادمانی آکسفورد اندازه‌گیری شد. این ابزار شامل ۲۹ سؤال چهارگزینه‌ای است که گزینه‌های آن براساس مقیاس لیکرت

به برداشت افراد از زندگی شخصی خود که متشکل از داشتن رضایت از زندگی، احساس و روحیه مثبت، عدم اضطراب و افسردگی است، شادمانی گفته می‌شود (۱). امروزه، پژوهشگران و روانشناسان بر ارتقای سطح شادمانی افراد جامعه تأکید ویژه‌ای دارند؛ زیرا شواهد نشان داده است با افزایش سطح شادمانی افراد، وضعیت سلامت ذهنی و فیزیکی، کیفیت خواب، روابط اجتماعی و کاری آن‌ها نیز بهبود می‌یابد (۲). نتایج مطالعات گذشته حاکی از آن است که شادمانی می‌تواند سبب بهبود سلامت فیزیکی و ذهنی، کیفیت خواب و زندگی افراد شود. همچنین شادمانی بر کاهش هورمون‌های استرس و بهتر شدن عملکرد سیستم‌های قلبی - عروقی و ایمنی مؤثر است (۳-۵).

نتایج مطالعه Myers و همکاران نشان داد شادمانی می‌تواند باعث احساس امنیت بیشتر در فرد گردد که این امر سبب تسهیل روند تصمیم‌گیری، تقویت روحیه مشارکت و در نهایت، افزایش احساس رضایت در زندگی وی می‌شود (۶).

شاد بودن با حل کردن بسیاری از مشکلات روحی دانشجویان می‌تواند باعث ارتقای انگیزه دانشجویان در دوره تحصیل شود. شواهد نشان داده است افراد شاداب از توانایی یادگیری و حافظه قوی‌تری برخوردارند (۷). یکی از اهداف نظام‌های آموزشی، فراهم کردن شرایط مناسب جهت حفظ و ارتقای سلامت فراگیران بوده و قدم اول در این مسیر نیز شناخت وضعیت روانی موجود و مؤلفه‌های مرتبط با آن است (۸). در مطالعات متغیرهایی همچون جنسیت، وضعیت تأهل، مقطع تحصیلی و سطح فعالیت بدنی، به‌عنوان عوامل مؤثر بر شادمانی جوانان معرفی شده‌اند (۹). شادمانی شامل سه جزء هیجانی، اجتماعی و شناختی است. جزء هیجانی به شاد بودن فرد از نظر خلقی اشاره دارد؛ جزء اجتماعی با روابط خوب و مؤثر فرد با دیگران مرتبط است و در نهایت، جزء شناختی باعث می‌گردد فرد اطلاعات را به روش خاصی پردازش و مورد تعبیر و تفسیر قرار دهد (۱۰).

شادمانی از جنبه ذهنی می‌تواند تحت تأثیر شناختی قرار گیرد که متأثر از محیط اجتماعی و فیزیکی جامعه‌ای است که فرد در آن زندگی می‌کند (۱۱). شواهد نشان می‌دهد محیط اجتماعی و شغلی فرد از عوامل مؤثر بر شادمانی است (۱۲).

از مجموع ۳۴۳ دانشجوی شرکت کننده در پژوهش، ۲۹۱ نفر آن‌ها زیر ۳۰ سال سن داشتند. میانگین نمره شادمانی دانشجویان پیراپزشکی، $38/5 \pm 13/3$ و دانشجویان پرستاری و مامایی، $36/2 \pm 16/7$ بود. نتایج آزمون تی مستقل، تفاوت آماری معنی داری را بین میزان شادمانی دانشجویان، وضعیت تأهل، سطوح مختلف سنی و مقطع تحصیلی نشان داد ($p < 0/05$). اما نتایج این آزمون، ارتباط آماری معنی داری را بین جنسیت و وضعیت مسکن واحدهای پژوهش با میزان شادمانی آن‌ها نشان نداد. براساس آزمون آنالیز واریانس یک طرفه، بین میزان شادمانی دانشجویان و نوع رشته تحصیلی آن‌ها، تفاوت آماری معنی داری وجود داشت ($p = 0/003$). اما نتایج این آزمون، ارتباط آماری معنی داری را بین سطوح معدل دانشجویان و میزان شادمانی نشان نداد (جدول شماره ۱).

در جدول شماره یک، فراوانی و درصد سایر مشخصات فردی دانشجویان شرکت کننده نشان داده شده است.

به ترتیب از ۳-۰ نمره گذاری شده است؛ به طوری که محدوده امتیازها بین ۸۷-۰ متغیر می‌باشد. در این پرسشنامه امتیاز ۲۸-۰ به عنوان نشانه سطح شادمانی پایین، امتیاز ۵۷-۲۹ قابل قبول و ۸۷-۵۸ نشانه میزان شادمانی خیلی خوب در نظر گرفته می‌شود. روایی صوری و محتوایی پرسشنامه به تأیید ۱۰ نفر از اعضای هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی قم رسید. پایایی این پرسشنامه با استفاده از آزمون مجدد با ضریب همبستگی $0/79$ و محاسبه آلفای کرونباخ $0/98$ تأیید شده است (۹).

داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار SPSS نسخه ۲۲، آمار توصیفی (گزارش میانگین \pm انحراف معیار، میزان و درصد فراوانی) و آزمون‌های آماری تحلیلی (آزمون‌های تی مستقل و واریانس یک طرفه) تحلیل شدند. برای آزمون‌های انجام شده، ضریب اطمینان 95% ($\alpha = 5\%$) در نظر گرفته شد.

یافته‌ها

در این مطالعه میانگین سن دانشجویان، $23/8 \pm 5/3$ به دست آمد.

جدول شماره ۱: مقایسه میانگین \pm انحراف معیار شادمانی دانشجویان پیراپزشکی و پرستاری به تفکیک مشخصات فردی

متغیر	تعداد (درصد)	میزان شادمانی	مقدار p
		میانگین \pm انحراف معیار	
سن			$< 0/001^*$
۱۸-۲۹	۲۹۱ (۸۴/۸)	$36/5 \pm 14/2$	
۳۰-۴۸	۵۲ (۱۵/۲)	$45/6 \pm 14/1$	
جنس			$0/692^*$
مرد	۸۹ (۲۵/۹)	$38/4 \pm 14/9$	
زن	۲۵۴ (۷۴/۱)	$37/7 \pm 14/4$	
وضعیت تأهل			$0/003^*$
مجرد	۲۳۷ (۶۹/۱)	$41/3 \pm 14/5$	
متأهل	۱۰۶ (۳۰/۹)	$36/4 \pm 14/3$	
مقطع تحصیلی			$0/01^*$
کاردانی	۱۳ (۳/۸)	$48/0 \pm 15/7$	
کارشناسی	۳۳۰ (۹۶/۲)	$37/5 \pm 14/3$	
وضعیت مسکن			$0/547^*$
خوابگاهی	۱۲۷ (۳۷/۰)	$38/5 \pm 14/1$	
غیر خوابگاهی	۲۱۶ (۶۳/۰)	$37/5 \pm 14/8$	
رشته تحصیلی			$0/003^{**}$
اتاق عمل	۱۳۳ (۳۸/۸)	$39/5 \pm 13/7$	
هوشبری	۸۱ (۲۳/۶)	$37/3 \pm 12/8$	
فوریت پزشکی	۱۱ (۳/۲)	$48/4 \pm 16/3$	
علوم آزمایشگاهی	۳۴ (۹/۹)	$34/2 \pm 12/0$	
پرستاری	۶۵ (۱۹/۰)	$38/4 \pm 17/4$	
مامایی	۱۹ (۵/۵)	$28/4 \pm 14/2$	
معدل آخرین نیمسال تحصیلی			$0/077^{**}$
دانشجویان ناموفق (کمتر از ۱۴/۵)	۱۲ (۳/۵)	$37/1 \pm 17/9$	
دانشجویان متوسط (۱۴/۵ - ۱۶/۵)	۱۱۴ (۳۳/۲)	$35/4 \pm 14/9$	
دانشجویان موفق (بیشتر از ۱۶/۵)	۲۱۷ (۶۳/۳)	$39/2 \pm 14/0$	

*آزمون تی مستقل، **آزمون آنالیز واریانس یک طرفه.

همبستگی بسیار ضعیف خطی معکوس و معنی داری بین وضعیت تأهل ($r=-0/155$, $p=0/004$) و مقطع تحصیلی ($p=0/013$)، $r=-0/134$ دانشجویان شرکت کننده در مطالعه و میزان شادمانی آنها وجود داشت (جدول شماره ۲).

نتیجه آزمون پیرسون، همبستگی بسیار ضعیف خطی مستقیم و معنی داری را بین سن دانشجویان و میزان شادمانی آنها نشان داد ($r=0/146$, $p=0/007$). همچنین براساس نتایج آزمون اسپیرمن،

جدول شماره ۲: ضریب همبستگی شادمانی با مشخصات فردی دانشجویان

متغیر	ضریب همبستگی	مقدار p
سن	۰/۱۴۶	۰/۰۰۷*
جنس	-۰/۰۱۵	۰/۷۷۸**
وضعیت تأهل	-۰/۱۵۵	۰/۰۰۴**
مقطع تحصیلی	-۰/۱۳۴	۰/۰۱۳**
وضعیت مسکن	-۰/۰۲۴	۰/۶۵۳**
رشته تحصیلی	-۰/۰۶۱	۰/۲۵۸**
معدل آخرین نیمسال تحصیلی	۰/۰۰۶	۰/۹۰۸*

* آزمون پیرسون، ** آزمون اسپیرمن

دانشجویان پیراپزشکی، پرستاری و مامایی نشان داد ($p=0/042$)، $R^2=0/042$ ، $F=2/1$ (جدول شماره ۳).

نتایج آزمون آنالیز رگرسیون چندگانه، مدل بسیار ضعیف معنی داری را به منظور پیش بینی عوامل مؤثر بر میزان شادمانی

جدول شماره ۳: ضریب همبستگی چندگانه عوامل مؤثر بر شادمانی دانشجویان شرکت کننده در مطالعه

متغیر	مدل	ضریب غیر استاندارد		درجه آزادی	مقدار p
		SE	β		
سن	۰/۱۵۷	۰/۱۷۹	۰/۰۵۸	۰/۸	۰/۳۸۰
جنس	۰/۱۶۸	۱/۸۵۹	۰/۰۰۵	۰/۰	۰/۹۲۸
وضعیت تأهل	-۳/۳۴۰	۱/۹۷۱	-۰/۱۰۶	-۱/۶	۰/۰۹۱
مقطع تحصیلی	-۷/۱۴۰	۴/۵۷۵	-۰/۰۹۴	-۱/۵	۰/۱۲۰
وضعیت مسکن	-۱/۲۹۰	۱/۶۳۰	-۰/۰۴۳	-۰/۷	۰/۴۲۹
رشته تحصیلی	-۰/۴۴۹	۰/۴۹۵	-۰/۰۴۹	-۰/۹	۰/۳۶۵
معدل آخرین نیمسال تحصیلی	-۰/۱۸۰	۰/۵۷۳	-۰/۰۱۷	-۰/۳	۰/۷۵۳

بحث

شادمانی دانشجویان افزایش یافته بود. این یافته در مطالعه حاضر با نتایج پژوهش شجاعی و همکاران در سال ۱۳۹۱ که در دانشکده پرستاری ابهر انجام شد، همخوانی نداشت (۲۰). همچنین نتایج مطالعه Weech-Maldonado و همکاران در سال ۲۰۱۷، تفاوت آماری معنی داری در نمره شادمانی بین گروه‌های مختلف سنی نشان نداد (۲۱). شاید تفاوت سنی واحدهای پژوهش شرکت کننده در مطالعه حاضر با سایر مطالعات، بتواند علت این عدم همخوانی را توجیه کند، اما نتایج مطالعه حاضر با برخی از تحقیقات دیگر همخوانی داشت (۲۲، ۹). مطالعه مهرداد و همکاران در سال ۱۳۹۵، تفاوت آماری معنی داری را در میانگین نمره شادمانی بین سطوح مختلف سنی جوانان نشان داد، به طوری که با افزایش سن، میزان شادمانی جوانان افزایش یافته بود (۹).

نتایج مطالعه حاضر نشان داد میانگین شادمانی دانشجویان دانشکده پیراپزشکی و پرستاری در حد قابل قبولی بوده است که این یافته با نتایج مطالعه مهرداد و همکاران در سال ۲۰۱۶ با میانگین نمره $39/6 \pm 17/8$ در مردان و $40/1 \pm 17/3$ در زنان، عزیزی و همکاران (۱۳۹۶) با میانگین نمره $55/9 \pm 16/0$ و رئیسی و همکاران در سال ۱۳۹۲ با میانگین نمره $48/3 \pm 16/1$ ، همخوانی داشت، اما در برخی مطالعات سطح شادمانی بیشتر از مطالعه حاضر گزارش شده است (۹) (۱۶-۱۹). تفاوت بودن امکانات زندگی و ویژگی‌های فردی می‌تواند علت این تفاوت‌ها را توجیه کند. در مطالعه حاضر سطوح مختلف سنی (جوانی یا میانسالی)، نقش مهمی در میزان شادمانی دانشجویان داشت؛ به طوری که با افزایش سن، میزان

شاید علت این عدم همخوانی، نزدیک بودن معدل اکثر دانشجویان (۶۳/۳٪) مطالعه حاضر در سطح دانشجویان موفق (معدل بیشتر از ۱۶/۵) باشد. همچنین نتایج مطالعه شجاعی و همکاران در سال ۱۳۹۱، ارتباط معنی داری را بین میزان شادمانی و معدل تحصیلی دانشجویان پرستاری نشان نداد که با یافته‌های مطالعه حاضر همخوانی داشت (۲۰).

از محدودیت‌های پژوهش حاضر می‌توان به متفاوت بودن سطح شادمانی و درآمد خانواده، سطح استرس و سبک زندگی دانشجویان و خودگزارشی بودن اطلاعات آموزشی آن‌ها اشاره کرد. یکی دیگر از محدودیت‌های مهم پژوهش حاضر، محدود بودن نمونه‌گیری به دانشجویان دانشکده پیراپزشکی و پرستاری و مامایی بود؛ بنابراین ممکن است نتایج به سایر دانشکده‌های دانشگاه‌های علوم پزشکی قابل تعمیم نباشد.

نتیجه‌گیری

براساس نتایج و مقایسه صورت گرفته با یافته‌های سایر مطالعات می‌توان اذعان داشت دانشجویان از سطح شادمانی مطلوبی برخوردارند و مواردی همچون میانگین سنی، جنسیت، مقطع و رشته تحصیلی به‌عنوان عوامل مرتبط با شادمانی هستند. بنابراین با توجه به اهمیت شادمانی در بهداشت روان و پیشرفت تحصیلی دانشجویان علوم پزشکی پیشنهاد می‌گردد مسئولین و پژوهشگران راهکارهایی را جهت توسعه محیط آموزشی و علمی با نشاط در دانشگاه‌های علوم پزشکی ارائه دهند و در زمان برنامه‌ریزی و طراحی مداخلات پژوهشی جهت ارتقای شادمانی دانشجویان، به‌عوامل یادشده فوق توجه داشته باشند.

تشکر و قدردانی

این مطالعه حاصل طرح تحقیقاتی مصوب معاونت پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی قم (کد طرح ۹۶۸۲۶) می‌باشد. بدین وسیله از تمامی مسئولان محترم دانشکده سلامت و دین، حوزه معاونت پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی قم و همکاری کارکنان دانشکده پیراپزشکی، پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی قم، همچنین دانشجویان شرکت کننده در مطالعه تشکر و قدردانی می‌گردد.

مطالعه‌ای در کره جنوبی نیز ارتباط معنی داری را بین سن و سطح شادمانی نشان داد که با یافته مطالعه حاضر همخوانی داشت (۲۳). همچنین میانگین نمره شادمانی در بین مقاطع تحصیلی کاردانی و کارشناسی تفاوت معنی داری داشت؛ به طوری که دانشجویان مقطع کاردانی نسبت به کارشناسی از سطح شادمانی بالاتری برخوردار بودند. همچنین نتایج مطالعه رئیسی و همکاران در سال ۱۳۹۲ نشان داد دانشجویان مقاطع مختلف تحصیلی از میزان شادمانی متفاوتی برخوردارند (۱۷). علاوه بر این، در مطالعه حاضر میانگین شادمانی دانشجویان بین رشته‌های تحصیلی دانشکده‌های پیراپزشکی و پرستاری از نظر آماری متفاوت بود؛ به طوری که دانشجویان رشته فوریت پزشکی نسبت به سایر رشته‌ها از سطح شادمانی بالاتری برخوردار بودند. همچنین نتایج مطالعه رئیسی و همکاران نشان داد رشته تحصیلی می‌تواند نقش مهمی در میزان شادمانی دانشجویان علوم پزشکی داشته باشد که این نتیجه با یافته‌های پژوهش حاضر همسو بود. شایان ذکر است رئیسی و همکاران، میزان شادمانی دانشجویان رشته مامایی را نسبت به سایر رشته‌ها بیشتر گزارش کردند (۱۷)؛ بنابراین متفاوت بودن رشته‌های تحصیلی، ناهمگون بودن تعداد شرکت کنندگان در رشته‌ها و مقاطع تحصیلی مطالعات می‌تواند دلیلی بر یکسان نبودن نتایج آن‌ها در این زمینه باشد. در پژوهش حاضر میانگین شادمانی در بین دو جنس مرد و زن، تفاوت معنی داری نداشت که این یافته با نتایج برخی مطالعات همخوانی داشت (۱۷، ۹)، اما در نتایج مطالعه عزیز و همکاران و Huszczoa و همکاران در سال ۲۰۱۳، جنس به‌عنوان عامل مؤثر بر شادمانی جوانان معرفی گردید (۲۴، ۱۶). همچنین در پژوهش حاضر، مقادیر میانگین نمره شادمانی دانشجویان ساکن خوابگاه از دانشجویان بومی بیشتر بود و تفاوت آماری معنی داری بین نمرات مشاهده نشد. یافته‌های پژوهش حاضر با نتایج مطالعه حسینی کسنویه و همکاران که بر روی دانشجویان پزشکی دانشگاه علوم پزشکی یزد طی دوره کارآموزی انجام شد، همسو بود (۲۵)، اما با نتایج سایر مطالعات؛ به‌عنوان مثال پژوهش بیرامی و همکاران در سال ۱۳۹۰ مغایرت داشت (۲۶). نتایج مطالعه حاضر، تفاوت آماری معنی داری را در نمره شادمانی دانشجویان در سطوح مختلف معدل آخرین نیمسال تحصیلی نشان نداد که این یافته با نتایج برخی مطالعات داخلی و خارجی همسو نبود (۲۱، ۱۷).

References:

1. Berry K, Barrowclough C, Wearden A. Attachment theory: A framework for understanding symptoms and interpersonal relationships in psychosis. *Behav Res Ther* 2008;46(12):1275-82. PubMed
2. Kawamoto R, Doi T, Yamada A, Okayama M, Tsuruoka K, Satho M, et al. Happiness and background factors in community dwelling older persons. *Nihon Ronen Igakkai Zasshi* 1999;36(12):8617. PubMed
3. Steptoe A, Wardle J, Marmot M. Positive affect and health-related neuroendocrine, cardiovascular, and inflammatory processes. *Proc Natl Acad Sci USA* 2005;102(18):6508-12. PubMed
4. Lyubomirsky S, Sheldon K, Schkade D. Pursuing happiness: The architecture of sustainable change. *Rev General Psych* 2005;9(2):111-31. link
5. Nanthamongkolchai S, Tuntichaivanit C, Munsawaengsub C, Charupoonphol P. Factors influencing life happiness among elderly female in Rayong Province, Thailand. *J Med Assoc Thai* 2009;92(7):S8-12. PubMed
6. Myers DG. Happiness, excerpted from psychology. 7th ed. New York: Worth Publishers; 2002.
7. Street H, Nathan P, Durkin K, Morling J, Dzahari MA, Carson J, et al. Understanding the relationships between wellbeing, goal-setting and depression in children. *Aust N Z J Psychiatry* 2004;38(3):155. PubMed
8. Sheykhi MT. Happiness among the Youth in Tehran, Iran, A sociological perspective. *J Sociol Soc Anth* 2011;2(1):39-46. link
9. Mehrdadi A, Sadeghian S, Direkvand-Moghadam A, Hashemian A. Factors affecting happiness: A cross-sectional study in the Iranian youth. *J Clin Diagn Res: JCDR* 2016;10(5):VC01-VC03. PMC
10. Valois RF, Zullig KJ, Huebner ES, Drane JW. Physical activity behaviors and perceived life satisfaction among public high school adolescents. *J Sch Health* 2004;74(2):59-65. PubMed
11. Ross CE, Mirowsky J. Neighborhood disadvantage, disorder, and health. *J Health Soc Behav* 2001;42(3):258-76. PubMed
12. Zohour A, Fekri A. University students' happiness at faculty of management and medical information sciences, Iran University of Medical Sciences, Tehran, Iran. *J Sabzevar Sch Med Sci* 2004;1(11):47-54. [Full Text in Persian] link
13. Abolmaali K, Ghafari T, Ajilchi B. The prediction of high school girls' happiness based on their educational major and their mothers' gender stereotypes. *Adv Appl Sociol* 2014;4(4):121-7. link
14. Qomri M. Investigate the relationship between religiosity and happiness level among students based on gender and marital status. *Ravanshenasi Va Din* 2010;3(3)75-91. [Full Text in Persian] link
15. Alipour A, Nourbala A. Examination of the reliability and validity of the oxford happiness inventory among students of Tehran universities. *Andishe va Raftar* 1999;5(1,2):640. [Full Text in Persian] link
16. Azizi M, Mohamadian F, Ghajarieah M, Direkvand-Moghadam A. The effect of individual factors, socioeconomic and social participation on individual happiness: A cross-sectional study. *J Clin Diagn Res* 2017;11(6):VC01- VC04. PubMed
17. Raisi M, Ahmari Tehrani H, Heidari S, Jafarbagloo E, Abedini Z, Bathaie SA. Relationship between spiritual intelligence, happiness and academic achievement in students of qom university of medical sciences. *Iranian J Med Educ* 2013;13(5):431-40. [Full Text in Persian] link
18. Lesani A, Mohammadpoorasl A, Javadi M, Ansari H, Fakhari A. Happiness among college students: A cross-sectional web-based study among iranian medical students. *Biotech Health Sci* 2016;3(2):e36029. link

19. Demirbatir RE. Relationships between psychological well-being, happiness, and educational satisfaction in a group of university music students. *Edu Res Rev* 2015;10(15):2198-206. [link](#)
20. Shojaei F, Ebrahimi SM, Parsa YZ, Nikbakht NA. The study of nursing students' happiness as a mental health . *Iranian J Nurs Res* 2012;7(24):16-22. [Full Text in Persian] [link](#)
21. Weech-Maldonado R, Miller MJ, Lord JC. The relationships among Socio-demographics, perceived health, and happiness. *Appl Res Qual Life* 2017;12(2):289-302. [link](#)
22. Veenhoven R. Greater happiness for a greater number is that possible and desirable? *J Happiness Stud* 2010;11(5):605-29. [link](#)
23. Jo HS, Moon JY, Kim BG, Nam EW. Analysis of Socio-demographics, Self-rated Health, Social Capital, and Happiness in a Medium-Sized Healthy City, Republic of Korea. *J Lifestyle Med* 2015;5(2):68-75. [PMC](#)
24. Huszczoa G, Endres M. Joint effects of gender and personality on choice of happiness strategies. *Eur J Psychol* 2013;9(1). [link](#)
25. Hosseini Kasnavieh F, Salimi T, Sakhvidi MN, Ahmadi E. Happiness in externs in Shahid Sadoughi University of Medical Sciences in 2012. *J Shahid Sadoughi Uuive Med Sci* 2015;23(2):1945-52. [Full Text in Persian] [link](#)
26. Bayrami M, Hashemi T, Alaie P, Abdollahi Adli Ansar V. Demographic factors, relying on the Islamic religion and family functioning in prediction of students' happiness in Tabriz University of Medical Sciences, Iran. *J Res Behav Sci* 2011;9(1):23-43. [Full Text in Persian] [link](#)